

Prolik – Ingyenélők

Mit tesz az ember, ha lecsúszik a színvonalas életről? Mire képes azért, hogy újra a régi életét élje, vagy magasabb rangban élhessen, és gazdag lehessen? Mit tesznek a vagyontalanok, akik intelligenciájuknál fogva magasabb helyet érdemelnének? A Prolik ilyen kérdésekre adnak választ.

A Neumann János Középiskola és Kollégium 11.T osztálya a csütörtök estét ennek szentelte a Gárdonyi Géza Színházban. Már előzetesen ezzel a darabbal kapcsolatban foglalkozást tartott Jónás Péter, a színház dramaturgja.

A történet szerint a forradalom után járunk Budapesten egy lakásban, ahol Szederváry Irén, tizennyolc éves lány él az anyjával. Anyja, Kamilla vértanúözvegynek vallja magát, és hogy megélhetéshez jussanak, Mosolygó Menyhérttel, egy lecsúszott ügyvéddel leveleket írnak gazdag embereknek, akikkel a vértanú együtt harcolt, ismerték egymást. Azt állítják a levelekben, hogy ők tartoztak neki, vagy pénzre van szüksége a lánya neveléséhez, de szegény özvegyként nem túl sok van. Itt jön a képbe az újjgazdag Ordas Péter, aki a birkatenyésztésből lett gazdag, válaszol a levélre, és ellátogat hozzájuk. Ő előkelő ismerősökre vágyik, így kapva kap egy „vértanú özvegy” levelén. Az ő „barátja” Zátonyi Bence, akit Szederváryék is ismernek, a lecsúszott nemes. Zátonyinak a kezébe kerül néhány csaló levél, és megzsarolja Kamillát, hogy ha nem adja hozzá a lányát, eljár a szája. Közben Irén Károlyt szereti, és eljegyzik egymást. Darvas Károly tanult ember, de túl becsületes ahhoz, hogy jó munkája lehessen.

A bonyodalom akkor kezdődik, amikor Kamilla kölcsönkért holmikkal, pénzzel, estélyt ad, és bejelenti az eljegyzést Zátonyi és Irén között. Irén elájul, és nem ért semmit.

Innentől fogva a pénzhiány, az ármánykodás a tetőfokra hág, mindenki becsap mindenkit, majd a turpisságok mégis kiderülnek. Irén nem Kamilla lánya, az egész házasság csalás, Ordas Péter szerelmes Irénbe, (és nem az ágyasává akarja tenni, mert Irénnek ezt mesélték), és Zátonyi az első feleségétől pénzért vált el egy gazdag barátja javára, így akarta most is; Ordas pénzéért.

Eredetileg a darabnak boldog vége van, de a rendező, Máté Gábor és a színészek is úgy látták, túlságosan elütött volna a boldog vég, így a záró jelenet előtt Irén álmában oldódik meg minden, de az utolsó jelenet a fehér álomból visszatér a szürke, hideg valóságba.

A prolik torz alakok, és az egyetlen tiszta szívű ember Irén, ő teljesen elüt a többiektől. Naiv, kedves, de a pénz utáni vágy, a rang és a tisztelet utáni sóvárgás mindent tönkre tesz.

Ez a mai társadalomba is elég erősen átültethető, az előadás utáni beszélgetésen ez is elhangzott. A történelem szinte ismétli önmagát, és az embereknek fel sem tűnik, mennyire groteszk. Furcsa volt még a színészek számára, hogy a közönség sokszor nevetett akkor is, amikor a helyzet véresen (!) komoly volt.

Vajon mi emberek, nézők, akik átéljük ezt manapság is, miért nevetünk ezen? A pénz most is beszél, és a kutya is ugat. Esetleg mi is prolik volnánk?

